

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 246/06-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. augusta 2006 predbežne prerokoval sťažnosť R. Š., P., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom Mgr. R. T., B., ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 8 ods. 1, 2, 3 a 5 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 167/05 v spojení s postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 136/05 a jeho uznesením zo 16. novembra 2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. Š. o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2006 doručená sťažnosť R. Š. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a podľa čl. 8 ods. 1, 2, 3 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práv postupom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 167/05 v spojení s postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 136/05 a jeho uznesením zo 16. novembra 2005.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľovi bolo «Uznesením policajného orgánu Okresného riaditeľstva PZ, Odbor skráteného vyšetrovania Prievidza zo dňa 21. 2. 2005, ČVS ORP-578/1-OSV-PD-2005 (...) podľa § 163 ods. 1 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „TrP“) vznesené obvinenie pre trestný čin útoku na verejného činiteľa spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 155 ods. 1 písm. a) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „TrZ“) a výtržníctva spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 202 ods. 1 TrZ (ďalej len „Uznesenie policajného orgánu“) na skutkovom základe uvedenom v Uznesení policajného orgánu.

Uzneseniu policajného orgánu predchádzalo podľa § 76 ods. 2 TrP moje zadržanie policajným orgánom dňa 21. 2. 2005 o 23.10 hod.

Podaním zo dňa 23. 2. 2005, č. k. 1 Pv 237/05 prokurátor Okresnej prokuratúry Prievidza podal o 14.21 hod. Okresnému súdu v Prievidzi návrh na moje vzatie do väzby z dôvodov § 67 ods. 1 písm. c) TrP (ďalej len „Návrh“).

Pri mojom výsluchu pred Okresným súdom v Prievidzi zo dňa 23. 2. 2005 sp. zn. Tp 17/05 som prostredníctvom môjho obhajcu žiadal o nahradenie mojej väzby písomným sľubom a peňažnou zárukou pre prípad, ak by sudca dospel k záveru, že u mojej osoby je daný dôvod väzby.

Uznesením sudcu Okresného súdu v Prievidzi zo dňa 23. 2. 2005 sp. zn. Tp 17/05 (ďalej len „Uznesenie OS zo dňa 23. 2. 2005“) v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 16. 3. 2005 sp. zn. 3 Tpo 21/05 (ďalej len „Uznesenie KS zo dňa 16. 3. 2005“)

- som bol podľa § 68 TrP z dôvodu § 67 ods. 1 písm. c) TrP vzatý do väzby s tým, že väzba sa začína dňom 21. 2. 2005 od 23.10 hod. a bude sa vykonávať v Ústave na výkon

väzby Ružomberok,

- podľa § 73 ods. 1 písm. b) TrP môj písomný sľub prijatý nebol,

- môjmu návrhu na zloženie peňažnej záruky vo výške 60.000,- Sk vyhovené nebolo.

Uznesením vyšetrovateľa Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva PZ v Prievidzi zo dňa 17. 5. 2005 ČVS ORP-162/OVK-PD-2005 mi bolo podľa § 163 ods. 1, ods. 3 TrP vznesené obvinenie pre trestný čin útoku na verejného činiteľa spolupáchateľstvom podľa § 156 ods. 1 písm. b) TrZ a poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 TrZ (ďalej len „Uznesenie vyšetrovateľa“) na skutkovom základe uvedenom v Uznesení vyšetrovateľa.

Dňa 21. 9. 2005 na hlavnom pojednávaní pred Okresným súdom v Prievidzi sp. zn. 1 T 167/05 som prostredníctvom môjho obhajcu žiadal o nahradenie mojej väzby písomným sľubom a peňažnou zárukou.

Uznesením sudcu Okresného súdu v Prievidzi zo dňa 21. 9. 2005, č. k. 1 T 167/05-331 (ďalej len „Uznesenie OS zo dňa 21. 9. 2005“) bolo okrem iného rozhodnuté, že

- podľa § 72 ods. 2 TrP súd moju žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu zo dňa 21. 9. 2005 zamietla,

- podľa § 73 ods. 1 písm. b) TrP súd môj písomný sľub neprijíma a

- sudca môjmu návrhu na zloženie peňažnej záruky vo výške 90.000,- Sk nevyhovuje.

Proti Uzneseniu OS zo dňa 21. 9. 2005 som si ihneď po jeho vyhlásení ústne do zápisnice podal sťažnosť (ďalej len „Sťažnosť zo dňa 21. 9. 2005“) s tým, že túto odôvodním prostredníctvom obhajcu po doručení písomne vyhotoveného uznesenia. Uznesenie OS zo dňa 21. 9. 2005 bolo môjmu obhajcovi doručené dňa 30. 9. 2005. Po telefonickom zistení, že spis Okresného súdu v Prievidzi 1 T 167/05 sa ešte stále nachádza na tomto súde, som na Okresný súd v Prievidzi písomným podaním zo dňa 10. 10. 2005 doplnil dôvody Sťažnosti zo dňa 21. 9. 2005.

O mojej Sťažnosti zo dňa 21. 9. 2005 proti Uzneseniu OS zo dňa 21. 9. 2005 rozhodol Krajský súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 3 Tos 136/05 na neverejnom zasadnutí konanom dňa 16. 11. 2005 tak, že podľa § 148 ods. 1 písm. c) TrP moju Sťažnosť zo dňa 21. 9. 2005 ako nedôvodnú zamietol (ďalej len „Uznesenie KS zo dňa 16. 11. 2005“). Uznesenie KS zo dňa 16. 11. 2005 bolo doručené môjmu obhajcovi dňa 5. 12. 2005».

Sťažovateľ tvrdí, že uvedeným postupom a rozhodnutím krajského súdu bolo porušené jeho právo na zákonné pozbavenie osobnej slobody a právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia a zároveň postupom okresného súdu a postupom krajského súdu bolo porušené jeho právo na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby.

Podľa sťažovateľa sú ako napadnuté rozhodnutie okresného súdu, tak aj rozhodnutie krajského súdu nepreskúmateľné, pričom poukazuje najmä na to, že krajský súd sa vôbec nevysporiadal s jeho námietkami, ktorými odôvodnil svoju sťažnosť proti prvostupňovému uzneseniu z 21. septembra 2005. V uznesení krajského súdu zo 16. januára 2005 nie sú uvedené konkrétne dôvody, prečo peňažnú záruku v navrhutej výške spolu s písomným sľubom nemožno považovať za dostatočnú záruku, že nebude pokračovať v trestnej činnosti, a to okrem iného aj vo vzťahu k zásade zdržanlivosti a primeranosti. Krajský súd nepostupoval s osobitnou starostlivosťou, neuviedol vo vzťahu k sťažovateľovi žiadne konkrétne, relevantné a dostatočné dôvody pre jeho ďalšie pozbavenie osobnej slobody a nespochybnil ani nevyvrátil sťažovateľom uvádzané dôvody o neodôvodnenosti jeho väzobného stíhania.

Sťažovateľ namieta aj neprimerane dlhú dobu rozhodovania o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 21. septembra 2005. Uvedenú sťažnosť podal sťažovateľ bezprostredne po vyhlásení prvostupňového uznesenia do zápisnice a podrobnejšie ju odôvodnili podaním z 10. októbra 2005. Krajský súd túto sťažnosť zamietol 16. novembra 2005, teda 56 dní po jej podaní, pričom jeho uznesenie bolo doručené sťažovateľovi „až dňa 5. 12. 2005“. Celková doba od podania sťažnosti do doručenia uznesenia krajského súdu predstavuje 85 dní, čo podľa sťažovateľa nemôže byť v súlade s čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a po jej prijatí vydal tento nález:

„1. Krajský súd v Trenčíne uznesením zo dňa 16. 11. 2005 sp. zn. 3 Tos 136/05,

ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu v Prievidzi zo dňa 21. 9. 2005, č. k. 1 T 167/05-331, ktorým bola sťažovateľova žiadosť o jeho prepustenie z väzby zo dňa 21. 9. 2005 zamietnutá, nebola prijatá sťažovateľova žiadosť o nahradenie väzby jeho písomný sľubom a nebolo vyhovené sťažovateľovej žiadosti o nahradenie jeho väzby zložením peňažnej záruky, porušil právo sťažovateľa na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), čl. 5 ods. 3 a čl. 5 ods. 4 Dohovoru a čl. 8 ods. 1, čl. 8 ods. 2, čl. 8 ods. 3 a čl. 8 ods. 5 Listiny.

2. Krajský súd v Trenčíne arbitrárnosťou a nepreskúmateľnosťou uznesenia zo dňa 16. 11. 2005 sp. zn. 3 Tos 136/05, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu v Prievidzi zo dňa 21. 9. 2005, č. k. 1 T 167/05-331, ktorým bola sťažovateľova žiadosť o jeho prepustenie z väzby zo dňa 21. 9. 2005 zamietnutá, nebola prijatá sťažovateľova žiadosť o nahradenie väzby jeho písomný sľubom a nebolo vyhovené sťažovateľovej žiadosti o nahradenie jeho väzby zložením peňažnej záruky, porušil právo sťažovateľa na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a čl. 5 ods. 4 Dohovoru, čl. 17 ods. 1, čl. 17 ods. 2 a čl. 17 ods. 5 Ústavy SR a čl. 8 ods. 1, čl. 8 ods. 2 a čl. 8 ods. 5 Listiny.

3. Okresný súd v Prievidzi v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 167/05 a Krajský súd v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 136/05 o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu v Prievidzi zo dňa 21. 9. 2005, č. k. 1 T 167/05-331, porušili právo sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru, čl. 17 ods. 2 Ústavy SR a čl. 8 ods. 2 Listiny.

4. Uznesenie Okresného súdu v Prievidzi zo dňa 21. 9. 2005, č. k. 1 T 167/05-331 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 16. 11. 2005 sp. zn. 3 Tos 136/05 sa zrušujú a sťažovateľ sa prepúšťa z väzby na slobodu, alebo uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 16. 11. 2005 sp. zn. 3 Tos 136/05 sa zrušuje a Krajskému súdu v Trenčíne sa prikazuje, aby o veci znovu konal a rozhodol.

5. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi ako primerané finančné zadosťučinenie peňažnú sumu vo výške 50.000,- Sk, ktorú mu je povinný zaplatiť Okresný súd v Prievidzi a peňažnú sumu vo výške 200.000,- Sk, ktorú mu je povinný zaplatiť Krajský súd v Trenčíne, to všetko do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Okresný súd v Prievidzi a Krajský súd v Trenčíne sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť trovy konania k rukám advokáta Mgr. R. T., (...) so sídlom B.,

do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd je vzhľadom na to povinný pri predbežnom prerokovaní sťažnosti preskúmať najskôr jej procesné náležitosti a splnenie predpokladov pre jej prípadné prijatie na ďalšie konanie.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ

mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Sťažovateľ zrejme odvodzuje dodržanie lehoty na podanie sťažnosti od toho, že napadnuté uznesenie krajského súdu malo byť doručené jeho obhajcovi 5. decembra 2005, a preto začiatok plynutia lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu počíta od uvedeného dátumu.

Z obsahu sťažnosti doručenej ústavnému súdu 8. februára 2006 a z jej príloh vyplýva, že uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos 136/05 zo 16. novembra 2005 bola podľa § 148 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá sťažnosť sťažovateľa, ktorú podal proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 T 167/05 z 21. septembra 2005. (Označeným uznesením okresného súdu bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, pričom okresný súd zároveň neprijal jeho písomný sľub a nevyhovel jeho návrhu na zloženie peňažnej záruky).

Ústavný súd nepovažoval za potrebné overovať tvrdenie sťažovateľa o tom, či uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tos 136/05 zo 16. novembra 2005 bolo doručené jeho právnomu zástupcovi 5. decembra 2005, tak ako sa to uvádza v sťažnosti. V tejto súvislosti totiž ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej vyslovil, že pri právoplatnom rozhodnutí podľa Trestného poriadku, ktoré sa sťažovateľovi v odpise doručuje a ktorým mali byť porušené jeho základné práva alebo slobody, je pre začiatok plynutia lehoty dvoch mesiacov podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodujúce doručenie odpisu tohto rozhodnutia sťažovateľovi, avšak nie jeho právnomu zástupcovi (napr. III. ÚS 90/03, III. ÚS 188/03, III. ÚS 332/04).

Na základe výzvy ústavného súdu z 12. júla 2006 mu okresný súd zaslal v prílohe podania sp. zn. Spr 926/06 z 18. júla 2006 kópiu doručenky, z ktorej vyplýva, že napadnuté

uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 2. decembra 2005. Na sťažnosti je uvedený dátum 6. február 2006. Podľa dátumu na podacej pečiatke pošty N. bola zásielka podaná na poštovú prepravu 6. februára 2006.

Na základe ustálenej praxe ústavný súd považuje lehotu podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde za lehotu procesnoprávnú. Posledným dňom, keď sťažovateľ mohol podať sťažnosť proti uvedenému rozhodnutiu, bol preto 2. február 2006.

Vzhľadom na to, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je časovo obmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti a s prihliadnutím na dátum doručenia právoplatného rozhodnutia krajského súdu sťažovateľovi (2. decembra 2005), ako aj na deň doručenia sťažnosti ústavnému súdu (8. februára 2006) odoslanej na poštovú prepravu 6. februára 2006, ústavný súd považoval za dostatočne preukázané podanie sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty (obdobne napr. III. ÚS 301/04, III. ÚS 302/04, III. ÚS 315/05).

Uvedené závery o oneskorenosti podania sťažnosti sa vzťahujú v celom rozsahu aj na napadnutý postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 167/05.

Z týchto dôvodov rozhodol ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, že sťažnosť odmietol ako podanú oneskorene bez toho, aby sa zaoberal opodstatnenosťou v nej uvedených námietok.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok

V Košiciach 23. augusta 2006